

Академія української преси
Юлія Зоря

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ПОЧИНАЄТЬСЯ З СІМ'І: навчально-методичний альбом

Бібліотека масової комунікації
та медіаграмотності
Академії української преси

Медіаграмотність починається з сім'ї: навчально-методичний альбом. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2024. 40 с.

ISBN 978-617-7370-70-2

Сьогодні віртуальний простір та медійні «екрани» посідають вагоме місце в житті кожного з нас, а більшість інформації з ранніх етапів розвитку дитини споживається неконтрольовано, роль сімейної медіаосвіти набуває особливої значущості, адже від того, як інформація, яку споживають маленькі громадяни, сприймається, оцінюється та інтерпретується батьками, залежить розвиток і становлення молодого покоління та держави загалом.

Саме тому система освіти сьогодні покликана реагувати на виклики суспільства та трансформуватися відповідно до ключових потреб усіх учасників освітнього процесу, тому питання розвитку сімейної медіаосвіти є пріоритетним в освітній парадигмі та набуває масштабного поширення серед батьківської аудиторії.

СІМЕЙНА МЕДІАГРАМОТНІСТЬ: як розвивати критичне мислення в епоху інформаційних викликів

Інформація та технології швидко змінюють наш спосіб життя. Медіа стали центральним компонентом сучасного суспільства. Люди щодня взаємодіють з великими потоками даних, що породжує необхідність розвитку навичок критичного сприйняття. Проблема полягає як у тому, що люди мають надлишок інформації, з якою їм важко впоратися та адекватно розібратися, так і в навмисному та ненавмисному створенні неправдивого, а часто й шкідливого контенту. Нам треба враховувати, що медіа виступають ключовим інструментом формування поглядів і цінностей, особливо серед молоді, і медіаграмотність є важливою компонентою освіти як для дітей, так і для дорослих. Сім'я ж відіграє провідну роль у прищепленні цих навичок.

З раннього дитинства діти потрапляють у світ медіа через мультфільми, цифрові пристрої та інтернет. Проте з огляду на їхній вік вони не мають достатніх навичок для критичної оцінки інформації. Це може призвести до формування хибних уявлень та бути джерелом маніпуляцій. Отже, одним із пріоритетів для батьків є допомога дітям у набутті відповідальних навичок споживання медіаконтенту. Але для цього самі батьки мають бути підготовлені відповідним чином.

Академія української преси (далі — АУП) першою серед недержавних організацій звернула увагу на розвиток критичного мислення в дітей, починаючи з 3–4 років. АУП розробила цілий комплекс видань з медіаосвіти для закладів дошкільної та загальної середньої освіти.

Валерій Іванов,

доктор філологічних наук, професор,
президент Академії української преси

Тетяна Іванова,

докторка педагогічних наук, професор, завідувачка
кафедри соціальних комунікацій Маріупольського
державного університету

Цей альбом створений для того, щоб надати батькам, освітянам інструменти, що допоможуть дітям розвивати медіаграмотність у безпечних умовах родини. Він містить практичні вправи та рекомендації, спрямовані на навчання дітей свідомому сприйняттю інформації, розпізнаванню маніпуляцій та оцінці правдивості медіаконтенту.

Значною проблемою медіасередовища є безліч джерел інформації без єдиних стандартів перевірки достовірності. Інтернет і соціальні мережі зокрема поширюють інформацію миттєво, новин так багато, що споживач часто не має достатньо часу на їх аналіз, що створює додаткові виклики для дітей. Вправи цього посібника допоможуть батькам виховувати дітей, здатних розрізняти факти та судження, аналізувати джерела інформації та уникати маніпуляцій.

Видання також підкреслює важливість активної участі родини в медіаосвіті. Навчання дітей бути відповідальними споживачами інформації вимагає не лише теоретичних знань, але й практики, у якій батьки мають бути прикладом. Використання методик альбому зробить цей процес цікавим і корисним для всієї сім'ї.

Сподіваємося, що він стане важливим ресурсом для всіх, хто прагне підготувати дітей до викликів сучасного інформаційного світу.

Максим Запорожченко,

менеджер медіаосвітніх програм Академії української преси,
завідувач центру цифрової освіти
та медіакультури Миколаївського ОІППО